

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1213
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 5 juli 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Straling zendmasten en hoogspanningslijnen - Metingen

Gezinnen die op minder dan 150 meter van een zendantenne (bijvoorbeeld een gsm-mast) wonen, kunnen steeds een gratis stralingsmeting aanvragen bij het Departement Omgeving. Voor andere antennes (radar, tv, radio) beoordeelt de afdeling Handhaving of een meting noodzakelijk is, onafhankelijk van de afstand.

Ook hoogspanningslijnen veroorzaken elektromagnetische straling. Die straling wordt ELF-straling (Extreem Lage Frequentie) genoemd en heeft een frequentie van 50 Hz. Wie in de buurt van een hoogspanningslijn verblijft of bouwgrond heeft, kan daarom eveneens een gratis stralingsmeting aanvragen bij het Departement Omgeving. De berekening wordt uitgevoerd met een model dat ontwikkeld werd door de ULG en imec.

De door de Vlaamse overheid aangestelde Ventilus-intendant verklaarde in recente persberichten dan weer dat mensen die in de buurt van een hoogspanningslijn wonen steeds op Elia een beroep kunnen doen voor gratis metingen van elektrische en magnetische velden, maar hij "vergat" hierbij blijkbaar of was niet op de hoogte dat deze gratis dienstverlening ook door het Departement Omgeving wordt aangeboden.

1. Hoeveel stralingsmetingen voor zend(antennes) werden er bij het Departement Omgeving aangevraagd sinds 2015? Graag een overzicht van het aantal aanvragen met een opdeling per jaar en per provincie. Ook graag vermelden hoeveel van die aanvragen ook daadwerkelijk goedgekeurd werden en welke niet.
 - a) Wat zijn de meest voorkomende redenen voor het niet goedkeuren van een aanvraag?
 - b) Wat waren de resultaten van deze stralingsmetingen; bij hoeveel van deze metingen werden de normen voor elektromagnetische straling overschreden? Ook hier graag een opdeling per jaar en per provincie.
2. Hoeveel stralingsmetingen voor ELF-straling voor personen die in de buurt van hoogspanningslijnen verblijven of bouwgrond hebben, werden er bij het Departement Omgeving aangevraagd sinds 2015? Graag een overzicht van het aantal aanvragen met een opdeling per jaar en per provincie. Ook graag vermelden hoeveel van die aanvragen ook daadwerkelijk goedgekeurd werden en welke niet.
 - a) Wat zijn de meest voorkomende redenen voor het niet goedkeuren van een aanvraag?

- b) Wat waren de resultaten van deze stralingsmetingen; hoeveel van deze metingen kwamen uit op een magnetisch veld hoger dan 0,4 μT ? Ook hier graag een opdeling per jaar en per provincie.
- 3. Vanwaar de verschillen in berichtgeving over welke instantie gratis stralingsmetingen aan de bevolking aanbiedt tussen de minister en haar Ventilus-intendant? Welke acties zal de minister ondernemen om dergelijke verschillen in de toekomst te voorkomen?
- 4. Beschikt de minister over cijfers met betrekking tot het aantal stralingsmetingen, op verzoek van omwonenden, die werden uitgevoerd door Elia? Zo ja, graag een overzicht van het aantal aanvragen sinds 2015 met eveneens een opdeling per jaar en per provincie en een vermelding van de resultaten. Zo niet, overweegt de minister (en zo ja, binnen welke termijn) om met Elia een protocol op te stellen waarbij Elia deze, voor het overheidsbeleid belangrijke meetgegevens, periodiek overmaakt aan Vlaamse Regering of het Departement Omgeving?

ANTWOORD

op vraag nr. 1213 van 5 juli 2021

van **CARMEN RYHEUL**

- 1 Tabel 1 geeft het aantal aanvragen voor stralingsmetingen weer die bij het Departement Omgeving zijn toegekomen, per jaar en per provincie. Het aantal niet goedgekeurde aanvragen wordt ook telkens weergegeven. Het verschil tussen het aantal aanvragen en de niet goedgekeurde aanvragen geeft het aantal goedkeurde aanvragen. In totaal werden 493 aanvragen voor een meting behandeld sinds juli 2015.

Tabel 1: aantal aanvragen en aantal niet-goedgekeurde aanvragen, opgedeeld per jaar en per provincie

Provincie	jaar											
	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	aantal aanvragen	niet goedgekeurd	aantal aanvragen	niet goedgekeurd	aantal aanvragen	niet goedgekeurd	aantal aanvragen	niet goedgekeurd	aantal aanvragen	niet goedgekeurd	aantal aanvragen	niet goedgekeurd
Vlaams Brabant	15	0	20	1	16	0	11	2	22	2	15	0
Antwerpen	20	0	21	1	29	0	27	0	21	0	26	1
Limburg	5	0	8	0	10	0	10	1	8	0	8	0
West-Vlaanderen	17	1	13	0	13	0	17	0	15	0	11	1
Oost-Vlaanderen	15	1	18	1	20	1	18	0	17	0	27	1

- a) De meest voorkomende reden voor het niet goedkeuren van een aanvraag is dat de verblijfplaats van de aanvrager zich niet in de nabije omgeving van een zendantenne bevindt. Voor gsm-zendantennes ligt de grens op 150 m tussen zendantenne en de verblijfplaats waar gemeten wordt.
- b) Tabel 2 geeft het aantal stralingsmetingen en normoverschrijdingen weer, opgedeeld per jaar en per provincie.

Tabel 2: aantal stralingsmetingen en normoverschrijdingen, opgedeeld per jaar en per provincie

Provincie	jaar											
	2015		2016		2017		2018		2019		2020*	
	aantal metingen	aantal norm overschrijdingen	aantal metingen	aantal normoverschrijdingen	aantal metingen	aantal normoverschrijdingen	aantal metingen	aantal normoverschrijdingen	aantal metingen	aantal normoverschrijdingen	aantal metingen	aantal normoverschrijdingen
Vlaams Brabant	14	0	14	0	14	0	7	0	18	0	11	0
Antwerpen	17	0	19	0	28	1	23	0	17	0	19	0
Limburg	5	0	8	0	9	0	8	1	8	0	4	0
West-Vlaanderen	14	0	11	0	13	0	15	0	11	1	8	1
Oost-Vlaanderen	10	0	15	0	16	0	17	0	14	0	15	0

* de cijfers voor 2020 zijn nog niet volledig

- 2 Het departement Omgeving voert geen stralingsmetingen op vraag van omwonenden uit in de omgeving van hoogspanningslijnen. Het Departement voert wel berekeningen uit van de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving van hoogspanningslijnen: <https://omgeving.vlaanderen.be/hoogspanning>. De aantallen gaan daarom over het aantal berekeningen dat werd uitgevoerd door het departement Omgeving. In totaal werden 1636 aanvragen voor een berekening behandeld sinds juli 2015. Voor die datum zijn er geen gegevens beschikbaar. Bij 35 aanvragen ging het niet om een adres, maar om een ruimer gebied zoals een straat of een wijk in het kader van bv. de ontwikkeling van percelen tot woningen.

- a) Er worden geen aanvragen voor een berekening van de magnetische velden in de omgeving van hoogspanningslijnen afgekeurd.
- b) Tabel 3 geeft de resultaten van de berekeningen van de magnetische velden in de omgeving van hoogspanningslijnen van de jaargemiddelde blootstelling. Een aanvraag voor een berekening kan gaan om een woning of perceel (als er nog geen woning gebouwd is).

Tabel 3: aantal berekeningen van het magnetisch in en buiten de zone waar meer dan 0.4 μT kan voorkomen, opgedeeld per jaar en per provincie

Provincie	Jaar													
	2015 (*)		2016		2017		2018		2019		2020		2021(**)	
Berekende zone met meer dan 0,4 μT	in	uit	in	uit	in	uit	in	uit	in	uit	in	uit	in	uit
Antwerpen	47	57	20	27	11	18	19	24	28	37	14	22	5	6
Limburg	41	55	8	15	16	11	9	15	12	19	8	11	4	6
Oost-Vlaanderen	75	99	28	35	16	26	19	27	15	33	16	17	6	9
Vlaams Brabant	41	64	19	26	13	9	20	29	14	18	9	18	9	6
West-Vlaanderen	45	63	16	19	12	10	16	29	24	40	9	24	5	8
(*) vanaf juli 2015 (**) t.e.m 12 juli 2021														

- 3 Elia voert, zoals u aangeeft in uw vraag, stralingsmetingen uit op vraag van mensen die in de buurt van een hoogspanningslijn wonen. Het departement Omgeving voert echter geen metingen uit, maar wel berekeningen van de blootstelling op vraag van omwonenden van hoogspanningslijnen.
- 4 Omwille van de privacy van de aanvragers, kan Elia gegevens niet zomaar bezorgen aan het departement Omgeving. Het departement Omgeving werkt wel binnen een beleidstraject aan zoveel mogelijk transparantie van gegevens. Daarbij hoort ook het beschikbaar stellen van gegevens, rekening houdend met de privacy van omwonenden. Elia gaat gegevens bezorgen. Elia heeft wel de geanonimiseerde gegevens bezorgd op 19 juli 2021. Elia heeft sinds 2015, 539 metingen uitgevoerd in de omgeving van hoogspanningslijnen. Tabel 4 geeft de resultaten van de metingen. Op een locatie worden soms meerdere metingen uitgevoerd. In dat geval nemen we de hoogste meetwaarde voor die locatie.

Tabel 4: aantal metingen van het magnetisch in en buiten de zone waar meer dan 0.4 μT kan voorkomen, opgedeeld per jaar en per provincie

Provincie	Jaar													
	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
Gemeten waarde is hoger of lager dan 0,4 μT	hoger	lager	hoger	lager	hoger	lager	hoger	lager	hoger	lager	hoger	lager	hoger	lager
Antwerpen	18	25	14	13	9	8	9	7	9	7	7	4	0	4
Limburg	17	9	2	6	6	5	5	1	4	5	4	4	0	1
Oost-Vlaanderen	21	16	14	16	6	12	8	14	7	6	15	3	2	3
Vlaams-Brabant	7	27	10	12	2	19	5	5	3	11	1	6	1	3
West-Vlaanderen	12	14	8	8	7	3	4	5	8	4	1	4	1	2